

Doğa Fauna

Dr. Bülent Gözcelioğlu [turkiye.dogasi@tubitak.gov.tr]

Kıvrık Boynuzlu Oriks

Günümüzde yaban hayvanlarının çoğunun soyu tükenme tehlikesi altında. Tehlike altına girmelerinin en büyük nedenlerinden biri, insan faaliyetleri neticesinde yaşam alanlarının yok edilmesi. Özellikle geniş alanlarda yaşayan büyük vücutlu memeli hayvanların geleceği belirsiz. İlerleyen zamanlarda bu türleri belki de sadece koruma altında görebileceğiz. Kıvrık boynuzlu oriks (*Oryx dammah*) de yaban hayatında soyu tükenmiş türlerden birisi.

Kıvrık boynuzlu oriks eskiden doğal olarak Afrika'nın kuzeyinde, Sahra Çölü'nün kuzey ve güney sınırlarında büyük sürüler hâlinde yaşıyordu. Çöl ve çöle benzeyen yaşam alanlarında kuraklığa uyum sağlamıştı. Ancak bu türlerin popülasyonları yoğun av baskısı, yaşam alanlarının daralması ve bozulması sonucu yavaş yavaş azaldı.

Kıvrık boynuzlu orikslerin 1960'larda Çad ve Nijer'de 100'den fazla hayvandan oluşan büyük sürüler hâlinde gezindikleri biliniyor. 1970'lerde tüm dünyadaki sayılarının 6.000 olduğunu belirten raporlar bulunuyor. Ancak sonrasında sayıları gittikçe azaldı ve 1990'larda bu hayvanları bir daha sürü hâlinde görmek mümkün olmadı. 2000 yılından itibaren vahşi doğada soylarının tamamen tükendiği kabul edildi. Bu türden geriye sadece belirli hayvanat bahçelerinde yaşıtılan bireyler kaldı.

Son zamanlarda farklı hayvanat bahçelerinde dünyaya gelen ve yetiştirilen bireylerin eski yaşam alanlarına bırakılmaya başlandığı söyleniyor. Ancak onların da geleceklerinin ne olacağı belirsizliğini koruyor.

